

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 05.854.039
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Аліна КОРОБКО
(власне ім'я, прізвище здобувача)

1989 року народження, громадянка Україна
(назва держави, громадянином якої є здобувач)

освіта вища: закінчила у 2011 році Вінницький національний аграрний університет
(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю 201 Агрономія
(за дипломом)

виконала акредитовану освітньо-наукову програму Агрономія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Вінницького національного аграрного університету Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця від «29» квітня 2025 № 35а.

(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

у складі:

Голови разової
спеціалізованої
вченої ради –

Ігор ДІДУР, доктор сільськогосподарських наук, професор, директор навчально-наукового інституту агротехнологій та природокористування професор кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії Вінницький національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензентів –

Олександр ТКАЧУК, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища, Вінницький національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

В'ячеслав ЦИГАНСЬКИЙ, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва та садівництва, Вінницький національний аграрний університет.
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів –

Наталія НОВИЦЬКА, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри рослинництва Національного університету біоресурсів і природокористування України;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Микола ШЕВНІКОВ, доктор сільськогосподарських наук,

професор, директор Відокремленого структурного підрозділу
«Аграрно-економічний фаховий коледж Полтавського
державного аграрного університету».

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні « 24 » червня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора
філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

(галузь знань)

Аліні КОРОБКО

(власне ім'я, прізвище здобувача у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Вдосконалення елементів технології
виращування адаптивних сортів сої в умовах Лісостепу правобережного»

(назва дисертації)

за спеціальністю 201 Агрономія

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

20 Аграрні науки та продовольство

(відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано у Вінницькому національному аграрному університеті.
Міністерство освіти і науки України, м. Вінниця

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник Олександр МАЗУР, кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
завідувач кафедри рослинництва та садівництва, Вінницький національний аграрний
університет

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Робота виконана здобувачем особисто, державною мовою, відповідно до вимог щодо її оформлення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених досліджень, які забезпечують розв'язання наукового завдання, що має істотне значення для галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство (відповідно до п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами)).

Здобувач має 14 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 (відповідно до п.8, п.9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії):

1. Korobko A.A., Kravets R.A., Mazur O.V., Mazur O.V., Shevchenko N.V. Nitrogen-Fixing Capacity of Soybean Varieties Depending on Seed Inoculation and Foliar Fertilization with Biopreparations. Journal of Ecological Engineering. 2024. № 25 (4). P. 23 – 37. DOI: <https://doi.org/10.12911/22998993/183497> (1,52 друк. арк., особистий внесок – представлено результати досліджень азотфіксуючої здатності сортів сої залежно від інокуляції насіння та позакореневих підживлень біопрепаратами, а саме зміну загальної та активної кількості та маси бульбочок азотфіксуючих бактерій на коренях рослин сої та формування загального і активного симбіотичних потенціалів та тривалості симбіозу – 0,3 друк. арк.).

2. Коробко А.А. Динаміка виробництва сої в Україні та світі. Збалансоване природокористування. 2021. № 4. С. 125 – 134. DOI: 10.33730/2310-4678.4.2021.253098. (0,86 друк. арк., особистий внесок – на основі аналізу

статистичних даних виділено світові країни-лідери по врожайності та площах посіву сої та визначено місце серед них України. Підтверджено, що в Україні соя є стратегічною культурою, яка впливає на стабілізацію землеробства, підвищення родючості та допомагає в розв'язанні продовольчої проблеми, запропоновано впровадити комплекс інноваційних рішень на різних стадіях виробництва, а також використовувати нові, продуктивні сорти для підвищення ефективності виробництва цієї культури.).

3. Telekalo N.V., Korobko A.A. Selection of adaptive soybean varieties in cultivation technology under conditions of climate change. Agriculture and forestry. 2022. № 3 (26). С. 125 – 137. DOI: 10.37128/2707-5826-2022-3-10. (0,77 друк. арк., особистий внесок – за результати аналізу Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні обрано два адаптивні сорти сої української та зарубіжної селекції. Досліджено тривалість міжфазних періодів залежно від передпосівної обробки насіння інокулянтom Різолан у поєднанні з біопротектором Різосейв та позакореневих підживлень біопрепаратами Азотофіт та Органік-баланс у поєднанні з мікродобривом Хелп-рост Соя та Хелп-рост Бор – 0,39 друк. арк.).

4. Коробко А.А. Вплив інокуляції насіння та підживлення на процеси росту й розвитку рослин сої. Сільське господарство та лісівництво. 2023. № 2 (29). С. 203 – 213. DOI: 10.37128/2707-5826-2023-2-18. (0,79 друк. арк., особистий внесок – досліджено вплив передпосівної обробки насіння біоінокулянтom Різолан з біопротектором Різосейв та позакореневих підживлень біопрепаратами Азотофіт та Органік Баланс у поєднанні з багатокомпонентними хелатними мікродобривами Хелп-рост Соя та Хелп-рост Бор на висоту рослин, площу листової поверхні та тривалість міжфазних періодів адаптивних сортів сої.).

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова ради Дідур І.М.:

1. Варто більш детально описати методику розрахунку збереженості рослин на період збирання.

2. Доцільно чітко визначити, що мається на увазі під терміном «абортивність» у сої та зазначити фактори, від яких вона залежить.

Рецензент Ткачук О.П.:

1. Термін «позакореневі підживлення» є дещо некоректним. Правильніше вживати «лишкове удобрення».

2. Сірі лісові ґрунти, на яких проводилося дослідження, згідно сучасної термінології, мають назву сірі опідзолені.

3. У Вступі автор робить посилання на науковців, які займалися проблемою підвищення продуктивності сої. Біля згадуваних прізвищ необхідно вказати роки досліджень і розмістити їх у хронологічному порядку.

4. Рис. 1.2. у дисертації є некоректним і потребує доопрацювання.

5. Список літератури до другого і наступних розділів треба продовжувати нумерувати з нумерацією після першого розділу, а не розпочинати з одиниці.

Рецензент Циганський В.І.:

1. На сторінці 3 вказано «український сорт Самородок, розроблений Інститутом кормів та сільського господарства Поділля», доцільно вказувати термін «оригінатором якого є Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН».

2. На сторінці 3 та на сторінці 101 вказано, що «насіння перед посівом обробляли сучасними рідкими біоінокулянтами Різолан-р та Різосейв (*Bradyrhizobium japonicum* та *Rhizobium leguminosarum*) від компанії «БТУ-Центр».

Норма витрати препаратів становила 2,0 л/т Різолан-р та 0,5 л/т Різосейв, а робочий розчин – 10,0 л/г насіння».

Доцільніше було б конкретизувати оскільки з наведених препаратів інокулянт лише Різолан, а Різосейв це біопротектор, Різолан для сої розробляється лише на основі бактерій роду *Bradyrhizobium japonicum*, а *Rhizobium leguminosarum* це бактерії які вступають у симбіоз з рослинами гороху.

3. У розділі 2, підрозділі 2.1. таблиці 2.4 і 2.5 варто перенести у додатки, оскільки у даному підрозділі наведені графіки, які показують динаміку опадів і температури повітря у роки проведення досліджень.

4. У підрозділі 2.2. Матеріали та методи досліджень вказано, що «під час передпосівного обробітку ґрунту вносилися мінеральні добрива нітроаммофоска (N₁₆P₁₆K₁₆) як фон для всіх досліджуваних варіантів» проте не вказано з якою нормою.

5. У підрозділі 2.2 Матеріали та методи досліджень опис досліджуваних сортів і препаратів досить об'ємний і займає 6 сторінок друкованого тексту, на нашу думку доцільно було б перенести його у додатки.

Опонент Новицька Н.В.:

1. На нашу думку, в актуальності теми досліджень (с. 17) серед перелічених науковців, які займалися і займаються дослідженням питань вирощування сої слід було обов'язково вказати видатних вчених – академіків НААН Анатолія Олександровича Бабича, Віктора Васильовича Кириченка та Василя Флоровича Петриченка як фундаторів ключових положень в технології вирощування сої та авторів ряду монографій з питань росту та розвитку культури.

2. Наведену на с. 31 харчову характеристику соєвої олії доцільніше було б розмістити вище, в продовольчому, а не технічному значенні культури.

3. Потребує уточнення наведена на с. 32 ціна на зерно сої – якого року ці дані?

4. На с. 33 в огляді літератури здобувачка наводить результати експерименту 2019-2021 років який призвів до збільшення врожайності злакової культури на 28 % при вирощуванні після сої, проте не вказує регіон проведення досліджень.

5. На нашу думку, наведення в огляді літератури ботанічної характеристики сої (с. 35-37) було необов'язковим і суттєвого значення для дисертаційного дослідження в контексті наукової роботи немає.

6. Дисертаційна робота лише виграла б, якби здобувачка навела конкретні табличні дані характеристики дослідного поля, на якому проводила польові досліді, а не обмежувалася занадто детальним (с. 87-92) описом ґрунтового покриву країни та Вінницької області в цілому.

7. В підрозділі 2.1 «Ґрунтово-кліматична характеристика зони та погодні умови в роки проведення досліджень» доцільно було б навести розрахунки типовості температурного режиму вегетаційного року та окремих місяців за допомогою коефіцієнта суттєвості відхилень (Кс), а зволоження території – за гідротермічними коефіцієнтом (ГТК).

8. Співвідношення факторів та характеристику ділянок і варіантів досліду (с. 100) логічніше було б навести після опису схеми досліду, на с. 101. Також доцільніше було таблицю зі схемою трифакторного польового досліду, де вказані шифри варіантів розмістити не в додатках, а в тексті підрозділу 2.2 «Матеріал і методи досліджень», оскільки весь опис результатів експериментальної частини роботи ґрунтується на використанні цих шифрів.

9. В підрозділі 2.2 «Матеріал і методи досліджень» варто було вказати строки проведення інокуляції, строки сівби сої та марку сівалки.

10. На нашу думку у п. 2.2 доцільно було б вказати показники якості насіння сортів сої (лабораторну схожість, посівну придатність), що дало б змогу краще зрозуміти процес формування густоти рослин посівів. Доцільно було б також подати систему захисту від шкідників та хвороб.

11. Дисертаційна робота лише виграла б, якби в схему дослідів включили варіант обприскування посівів водою у ті ж фази, в які вносили позакореневе підживлення.

12. Деяко некоректне речення «За всіма рослинами сої досліджуваних сортів проводили фенологічні спостереження» (с. 110). Навряд чи здобувачка мала потенційну змогу спостерігати за всіма абсолютно рослинами в межах кожного варіанту досліджень на сумарній площі дослідів 2000 м².

13. Після таблиць всіх розділів експериментальної частини присутня примітка, в якій вказані позначення, відсутні в самих таблицях, зокрема «А», «С», «і». Крім того, зазвичай примітку виділяють в таблиці і під нею знаком «*» щоб було зрозуміло, до чого вона відноситься. Також в усіх таблицях експериментальної частини роботи слід було вказати власне фактори, які досліджували – сорт, інокуляція, підживлення, а не лише їх позначення – А, В, С.

14. Дисертаційна робота, як і будь яка творча людська праця, містить незначні недоліки редакційного характеру, зокрема вживання слова «протягом» замість «упродовж», «озима пшениця» замість «пшениця озима», «(таблиця..)» замість «(табл...)» та ін.

Опонент Шевніков М.Я.:

1. Робота пов'язана із застосуванням добрив у якості позакореневого внесення, тому виникає запитання чи проводився щорічний агрохімічний аналіз ґрунтів на наявність основних макро- і мікроелементів?

2. У роботі відсутнє логічне пояснення вибору сортів включених у дослідження. Автор наводить лише характеристику сортів, але хотілось би почути за яким критерієм відбувався вибір сортів для дослідження.

3. Потребує пояснення з чим пов'язаний вибір саме таких препаратів серед широкого спектру інокулянтів та засобів для позакореневого підживлення.

4. Оскільки мова йдеться про сою, як зернобобову та олійну культуру доцільним було б розрахувати і навести дані щодо загального збору білку та олії.

5. У розділах 3, 4 та 5 доцільно було б зробити посилання в тексті на додатки та проаналізувати результати досліджень, що подані у них в експериментальній частині дисертації. Проаналізувавши та подавши в експериментальну частину дисертації ці дослідження, авторка би тільки покращила свою роботу.

6. Висновки в дисертації написані згідно викладеного наукового матеріалу за результатами досліджень, але мають дуже розширене трактування, деякі пункти неконкретні, містять загальні фрази, без цифрового супроводу.

7. В рекомендаціях виробництву бажано було вказати співвідношення сортів за тривалістю вегетаційного періоду (їх відсотки), які потрібно вирощувати в зоні Лісостепу правобережного.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» - членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Аліні КОРОБКО

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

(галузь знань)

за спеціальністю

201 Агрономія

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності).

Голова разової спеціалізованої вченої
ради

Ігор ДІДУР
(власне ім'я та прізвище)